

י י י י י

פעטער צייטונג

די עסקת ארבעט ערשיינט דריימאל וואכנטליך...

אויף די עסקת ארבעט ערשיינט דריימאל וואכנטליך...

Nr. 89, צעהנטער יארהונג, Pest, den 31. Juli 1878.

אונזערע ארבעטן אין באַסניעו.

עהע פאָרניגעטערן, אים 6 אהר מאַרניעס האבען אונזערע ארבעטן מיט דער איבערשרייטונג דער סאויא' בעקאָנגען. דאס סאויא איז אין פֿלום וועלכער יעצט דיא גרענצע צווישן אונזערן אונד באַסניעו בילדעט דא ערדיכונג דער ברי- קע איבער די עזעו גרענצע פֿלום הוערעט קום 2 שטונדען. אים 11 אהר בעפאנד זיך בערטיש דיא נאנצע ארבעט אבסחולונג אויף דעם באַסניעו אפֿער. זעפאָרט ווארדע דאָרט דיא קאזערליכע שוואַרצ-נעלכע פֿאהנע אויפֿגעפלאַנצעט. דיא מי- ליטער-מוזיק שפיעלט דיא פֿאַלקס-הומען, וואָרויף דיא סאלדאטען אין פֿירדע-געשרוי אַפֿן "האַד" אונד זעלען "ווען דיא פֿאַרשטעטע און דיא פֿרייענדישע זאממעלען פֿאַלק שטעמעט און דיא פֿרייענדישע און. די עזער ערסטע איבערנאנג דיא דער סאויא נע- שאה ביא דער שטאָרט בראָאָד. וועלכע 10 מי- לען זיך דילך פֿאַן עסענ לעינט. אס לינקען אפֿער דער סאויא לעינט דאס סלאוואַנישע בראָאָד אונד גענעאויבער רעכטס לעינט טריקיש-בראָאָד. דער עסטעריישישע גענעראל פֿערהאנדעלטע דאן מיט דער טריקישען בעראָדע און טריקיש- בראָאָד ווענען דער ווייטער-פֿיהרונג דער אַמס- געשעפטע. נאך לענגערע בעראטהונג ערקלער- טען זיי טריקישען בעראַטען, דאס זיא אויך יעצט אונטער דער עסטעריישיש-אונגאַרישען בע- זעטעניג איהר אַמס און בעקטער אַרדונג-בע- וואלטען ווערדען. פֿאַן טריקיש-בראָאָד מאַרשירט אונזערע אַמסע נאך דעם טריקישען אַמס דערווענט, וועלכעס ווייטער זיך פֿאַן בראָאָד לעינט.

טאנען אונדווען אויסגעבראַכען. דער הייט- אויפֿוועלכער איזט היער אין טורמע נאמעס האדשיל'א. די עזער האט און סעראיע- ווא שאן פֿאַר 14 טאנען איינע רעוואָלוציאָנ- שטופֿטע, וואָרויך דער דאָרטע מיליטער-קאָם- מאַנדאט אבדאנקען מוסע - אונד דעמועליכען טריקישען אויפֿוועלכער איזט עס יעצט געלינגען אבערמאלס איינען אויפֿשטאנד דעם פֿאַלקעס נע- גען דיא דאָרטען טריקישען סערהאנדען הערלי- ציבעשוואַרען. די עזער רעוואָלוציאָנערע פֿאַלקס- הויפע האט אויף איינע געוואלדאמע ווינע דיא פֿאַרהאנדענע וואפֿען און זיך גערויסען. פֿער- איבטע בערטייטענע געוואלד-סערהאנדען אונד האט אויך דען טעלעגראַף צערויסט. דיא פֿריער- ליכע טריקישע בעפלאַקערונג ווינט דאהער דען באלדען איינציג דער עסטעריישיש-אונגאַרישען ארבעט און דיא באַסנישע הויפֿ-שטאָרט דאָרט זיא דער פֿאַרשטענדיגע רעוואָלוציאָנען אויף ענדע מאכען.

היינט פֿיהר זנד היער פֿאַלענדע דעפעטען איינגעטראָפֿען: קאַנסטאַנטין אַ פֿעל 80 טען יולי. אויך דער סילשאן האט בערטייט דען בערלינער פֿריעדענס-פֿערטראַג ראַטפֿיצירט. זאבאלד זיך אויך הוסלאנד די עזען פֿערטראַג ראַטפֿיצירט ווערדען דיא רוסען אין בעסאראַביען איינזעהען אים עס אין בערטייט צו נעהמען אונד דיא רוסע- נען ווערדען דאן דיא דאָרטישא בעזעטען. לאַנדאָן 80 טען יולי. דער ענגלישע מיניסטער ערקלערטעט דאס דיא רוסען פֿאַל- דאטען ניכט לאנגע אין דער טריקיא פֿערוויילען דירשען. זאללעט דאס פֿעריבליכען דער רוסען אין דער טריקיא לענגער רייען אלס עס אים פֿערטראַג בעשטימט אונד זא ווארד ענגלאנד מיט עסטעריישיש-אונגאַרן צוזאם טען נענען היעזע אונד זאמקייט רוס- לאַנדס אויפֿערטען.

פֿערשיעדנע ניאַוהייטען.

(איינע ערלע טהאט אונד זערער קאַנגיגן) דיא רעזערוויסטען דיא ווענען דער בעזעצונג באַסניעס צום מילי- טער איינגעפֿירטען ווארדען, זינד געוויס ניכט בע- נירענעס-ווערטה. נאך בערזע-רוסן ווארדענע זינד יעראך איהרע צוויקענעלעטען פֿאַמיליען, דיא נומער אָהנע ערנעהער געבליכען. אונזערע האַכערעניע קאַנגיגן, דיא איבעראל אלס דיא ערסטע ערשיינט, וואַ עס זיך אים דיא לינדערונג דער נאַטע האַנדעלס פֿענדיגע דען פֿאַרליען דער איינבערויפֿענען רעזערוויסטען אים איהרען פֿרייאַט-קאַסא דיא סיסטע פֿאַן 1000 גילדען. פֿרייליך איזט דען איינליקליכען פֿאַמיליען מיט די עזענע בעשטאנע לידער בלוט-וועיג געהאַלפֿען. אלליין עס שמעהט צו ערוואַרטען, דאס ערלע וואַלטהעטער דעם האַכערעניען ביישפיעלע אונזערער קאַנגיגן פֿאַלען אונד ציר מיל- דיאנע זיך נאַטע זיענע איהרע איינליקליכען פֿאַמיליען נאך קרעפטען בייטראַגען ווערדען; נאכגענידען ווארד געמערקט דאס אויך וועינע מאַעסעטע דער קאַנגיגן צו די עזעס צועקע 1000 גילדען געשפּע- דעט האט.

זא לויטעט דער אַמס ליכע בערטיש איבער דען איינמאש דער עסטעריישיש-אונגאַר- שען ארבעט אין באַסניעו. דיא היענען צייטע- נען אבער וויססען נאך פֿאַלענדעס צו בערטישען: ביים איבערשרייטען דער באַסנישען גרענצע זייטעס דער עסטעריישיש-אונגאַרישען אַרבעט ווארדען וועלכע פֿאַן דער סאַהאַלישען בע- פֿאַלקערונג אין באַסניען אויף דאס ערשטע-פֿאַלקס- פֿאַלשטע עמפאָנגען אבער דיא ווען פֿער- שטעקען זיך, נור אין וועדע טריקישע מיט שוואַרצ- נעלכען פֿאַרבען זיך הויז. וואַרשיינליך פֿירשטען דיא ווען, דאס דיא באַסנישען סלאוואַנישען הייע ווענען צו איינער וועדע-העמען בערטישען ווערדען. אויך אונטער דען טריקישען איינזא- נען האט זיך אַפֿאַטען אין טריקען פֿעריי- טעט אלס דיא פֿאַלשע דא פֿעלען פֿערטען סאלדאטען ערליכטען, און וואַלשען אללעס צוזאממענאקען אונד דאפֿאַלייען. אונזערע אַפ- פֿיערע האַמטען פֿעלע מיהע אים די עזען ליי- טען צו ערקלערען, דאס אונזערע סאלדאטען ניכט אלס זייבער אונד פֿלינדערע און באַסניען איינ- ציעהען. פֿאַם טריקישען פֿאַל-הוינע וואַלשען דיא טריקישען סאלדאטען דיא טריקישע פֿאַהנע ניכט הערענענענעמאסאטען, די עזע מוסע נען געוואלדזאם הערונגענענענעסען ווערדען אונד אנטשטאט איהרער ווארדע דאָנ-טאן דיא שוואַרצ- נעלכע פֿאהנע אויפֿגעפלאַנצעט. ביים איבער- שרייטען אונזערער ארבעט איבער דיא סאויא קאם איהר אין טריקישער מאַיאַר ענטנענען אונד וואַל- טע איהרע קאממאנדאטען אין נאַכטעס מיט 7 זיענען פֿערשלאסענעס שרייבען אַפֿיערענען; וועלכע דען אַפֿעטעט דעם סילשאנס נענען די עזע פֿערטע בעזעצונג ענטהאַלט. אונזער קאַממאנדאט וואַלשע אבער די עזעס שרייבען ניכט אונזעהמען. דער טריקישע מאַיאַר וואַלשע עס וואָרען און דען פֿיסן דעם קאַממאנדאטען אויף דיא ערדע ניערערלענען, מוסע עס אבער דאך וועדער צו זיך נעהמען. זאמיס איזט אַזא ערלדיך דאס לענגסט בעשפראַכענע איינגעטראָפֿען; אונזערע ארבעטן האבען דיא טריקישע פֿאַוויני באַסניען בערטייט בעזעצט - אויך דיא הערענעאוינא ווארד באלד פֿאַן אונזערען ארבעטן בעזעצט ווערדען - אונד זאמיס האט אונזערע מאַנאַרביע איהרע טע- טריקישען אין דער טריקיא בעקאָנגען.

פֿאַרנעסטען האט וועדער איינע צווייטע עסטעריישיש-אונגאַרישע ארבעט אבסחולונג ביא אלס-גראדושיקא דיא סאויא איבערשרייטען. אלס- גראדושיקא לעינט אַמס מילען וועסטריך פֿאַן בראָאָד אויף דער סלאוואַנישען זייטע, אונד גענעאויבער אס רעכטען אפֿער דער סאויא לעינט דער טריקישע אַמס בער ברי- דער טריקישע ברינגע, אים שפיעט און בערטיש ער- קלערטען ער איזט וואָהל נאך ניכט פֿאַן דער טריקישען רעזערוונג איבער די עזען איינמאש דער פֿערטען פֿאַלדאטען פֿערשטענדיגס וואָר- דען ווייל אבער איינעסען דען עסטעריישיש- אונגאַרישען סאלדאטען קיינע הינדערניסע ענט- גענענעטען. דיא עסטעריישיש-אונגאַרישע ארבעט בעזעצטען זאָראַן אָהנע הינדערניס דיא טריקישע בעזעצונג פֿאַן בערבורג וואָרויף אונטער דעם אבשפיעלען דער פֿאַלקס-הומען אין נענען- וואַמס דעם עסטעריישישען ערעהערעאַנס יאָהאן סלאוואַק דיא קאזערליכע שוואַרצ-נעלכע פֿאַהנע אויפֿגעצויגט אונד מיט גענייסענע פֿאַל- האַב-ווענען בערויסט ווארדען. דיא טריקישען סאל- דאטען האבען זיך נאנען רוהען פֿאַן בערבורג צוריק- געצאָגען. היינט בעפֿירדען זיך שאן אללע ערפֿאַרדער- ליכען ארבעט אבסחולונגען אין באַסניען. ביהער ציעהען זיך איבעראל דיא טריקישען סאלדאטען פֿאַר דען איינזענענען עסטעריישיש-אונגאַרישען סאלדאטען אין רויגען אונד עקאָרדנענען ווינע צוריק, אונד שעהטע דאס עסטעריישיש-אונגאַרישע מיליטער מיט דען באַסנישען איינזאָהנערן אין פֿריינליכסטער בעזעצונג. נור אין סעראיעוואַ וועלכעס דיא הייטע- שטאָרט פֿאַן באַסניען איז זיך אין דען לעצטען

(קאזער וויל העלס אין טעפֿלי טיג) אים בערלין ווארד בערטישעט: דער הייטע קאזער ווארד זיך וועהרענד זיינעס דיא פֿענשהאלטען אין טעפֿלישן אללען פֿאַמאס- געשעפטע ענטהאַלטען. אַפֿירענעס געשאלטעט זיך דאס וואַלבענענע דעם מאַנאַכען זעהר גינסטיג. מאַן אַפֿאַטעט דאס ער באלד אין דער לאַנע זיך ווארד, דיא רעזערוונג פֿאַן זיינע צו אַפ- בערנעהמען. נור דיא רעכטע האַנד וועלכע קום נענענען וועדער הערענעשטעללע ווערדען קאַנגען; דיא אַמס אבער אין איינליק, דיא דער מאַנאַרביע האט וויכטיגסטען אַפֿענענענע אונטערנענען אַפֿענענען מוס. דער קאזער אַמס זיך דאהער זיט קורצען זעהר פֿלייסג אין דער קונסט זיינען נאמען מיט ליכע ער-האַנד צו אונטערצייכען. אַפֿער דען גאַהערענען פֿאַן באַסניען, סעקלענענע-שווערן אונד דעם הערענען און מינינגען, ווארד אויך קאזער פֿראַנקי זאָנע אים פֿעראיינע מיט דעם קראַפֿטיגען רודאַף אין טעפֿלישן איינבערפֿעלען; אים עס זיינען הייטען מאַנאַרביען איינע בערד אַפֿענענענען. אויך דיא אַנקונשט דעם קאַנגעס

הייסע וויי נאָמינען : פער 100 ק' אונגאַרישע קוה-הייסע 168 — 110 גולד. אָכסעוויע ספאַקענע 105 — 100 גולד. קאָהשישע 10% — 9% גולד. פער מאַר. קאַל-פּעללע אָהנע קאָפּפּע 195—206 גולד. מיט מאַפּען 175—180 גולד. לעדער, פּאַנדהייסע 22—25 קילאָ 184—180 גולד. איינמאַל פּערוועפּטע שטרענע פּאַן 12—15 קילאָ 179—170 גולד. צוויימאַל פּערוועפּטע שטרענע 15—18 קילאָ 168—170 גולד. דריימאַל פּערוועפּטע שטרענע פּאַן 21—29 קילאָ 174—172 גולד. קאַל בלעדער, נעפּאַנענע 350 — 365 גולדען פער 160 קילאָ.

ש א ס ו ו ל ל ע. אין פּאַרינער וואָכע וואָר דאַס וואָלל נעשפּט זעהר לעבאַפּט, עס וואַרדען פּע-קויפּט : 300 מעפּער צענטנער בעסערע סוכוואָללען 100 — 103 גולד. 900 ספּרצ' מיטטעל קאַמיוואָללען 93 — 96 גולדען. 500 ספּרצ' פּאַנדהעראַפּע נערינגערע סחויס-אינישווען 79 — 82 גולד. 400 ספּרצ' באַשקער מיטטעל אינישווען 70 — 73 גולדען. 200 ספּרצ' ווייסע נעכרינס-צווישווען 88 — 92 גולד. 700 ספּרצ' בעסערע סחויס-צווישווען 74 — 77 גולד. 150 ספּרצ' נערינגערע סחויס-צווישווען 68 — 71 גולד. 120 ספּרצ' הערנשטער צווישווען 76 — 78 גולד. 100 ספּרצ' זעכענבוינער סימא-שור צינאי 97 — 98 גולדען. 130 ספּרצ' ערבע-שור צינאי 63 — 64 גולד. (אַללעס פער 56 קילאָ.)

ווינער פּרייע.
ש פ ר י ס מ ס 33% — 33% גולד. צו 10'000 לישער פּענענע.
ר י ב א ל 40% — 40% גולדען. פער 100 קילאָ.
 ווייצען, פּערקויפּט וואַרדען 40000 מעטערצפּיי פּרייע : סחויס-ווייצען 78—79 קילאָ 11.60—10.80 גולד' פער מעטערצפּיי.
 קאַרן, אונגאַרישע 71—73 קילאָגראַם 7.10—7.25 גולד' פער מעטערצפּיי.
 פּאַפּער, אונגאַרישע 6.20 — 6.35 גולדען פער מעטערצפּיי.

נ ע ר ס ע סלעוואַקישע 63—66 קילאָ 8.50 גולד. רעס ס באַנאַסער 14.50—14.62 גולד. קאַהל 15. — 15 1/2 גולד.
ווייצענ-מעהל ניי 10 : 22 — 23 גולד. ניי 11 : 20, — 19 גולד. ניי 12 : 16.50 — 17.50 גולדען. אַללעס פער מעטערצפּיי.
ק א ר נ מעהל ניי 10 : 14.50 — 16.50 גולד. ניי 11 : 13. — 13 גולדען פער מעטערצפּיי.
ה י ל ז ע נ פ ר י ס ע : ליניען 10—18 גולדען. רעכענען 9%—10% באַהען 10% — 13% גולד. היידען 8 — 8 1/2 גולד. (אַללעס פער 100 קילאָ.)

קאַססא ציעהונג פּאַן 27-טען יולי 1878.

50	37	34	86	50
33	79	84	28	62
63	28	12	88	19

פּעראַנוואָרטליכער רעדאַקטער : מאַר בריר רייז.

= דיא הייסע נאכטיממאַנס איינערפּאַרעכענען
 לאַנדאַנער דעפּעשע מעלרעט. דאַס דיא מירקויא דען ענגלישען פּלאַן און בעצוג אויף דיא און דער אומאַשישען מירקויא פּאַרציעהונגערן פּעכער-בעס-ערונגען אונגאַממען האַט. איבערהויפט ווירד ענגלאַנד פּאַן נון און דיא אַבער-איינזיכט איבער דיא מירקויא האַבען.
 (אונזער ניי ער ראַמ א נ.) אים מיטוואַך-בלאַטער פּאַן 7-טען אונטום בענינגען וויר וויעדער מיט דער לינעקורונג איינען נייען, האָב-אינערדעסאַממען אונד זעהר שפּאַנענדערן ראַמאַנעס, וואַריוו אויף וויעדערקאַלט אונזערע נ' לעזער דאַרויף אונד אפּמערקוואַם באַכען מיטסען. דאַמיט דיא רעכטישטיי פּענעווערונג, דיא וויר בייא זעהר פּערשעמעטער פּרענעמראַציאָן ניכט אימער אים שפּאַנדע זינר. דען אפּאַננ דעס ראַ-מאַנעס נאַכצוזערנען.

נעשעפּט ס בעריכט
 פּעסטער פּרייע.
 קאַרן אַלמעס 6-5'80 גולד. נייעס 5'90—6'22 גולד. קוירן 6.25—5.90 גולד. האַסער 5.50 — 6' גולד.
 נערסע נייע פּעסטער 5.90 — 6'10 גולדען. מעהל-פּרייע (פער 100 קילאָגראַם זאַמט וואָ, פּריא אב פּעסטע) נומ' 10 21 גולד. 50 קר, נומ' 1 20 גולד. 90 קר, נומ' 20 12 גולד. 30 קר, נומ' 19 3 גולד. 50 קר, נומ' 18 4 גולד. 70 קר, נומ' 16 5 גולד. 80 קר, נומ' 15 6 גולד. 80 קר, נומ' 14 7 גולד. 20 קר, נומ' 12 8 גולד. 40 קר, נומ' 16 גולד. 30 קר, נומ' 3 גולד. 40 קר.

הילונע פּעריכט : רעכענען 10 — 12 גולד. נייע ליניען 8—12 גולד. קאַהע ריווע 6.50—7 גולד. היוע-בריון 11% גולד. נוייער פּאַפּער 23—24 גולד. בלויער 26—28 גולד. נאַסע ווייסע באַהען 10% — 11% גולד. צווענגעל 11.50 גולד. האַנמאַטען 13% גולד. ליניעמען 13 גולד. מאַהאַר 7 1/2 גולדען. וויס ען 5 גולד. — 100 קילאָ) — ערד-עפּסעל סימא פער 100 קילאָגראַם 1.80—2 גולדען. —
ש פ ר י ס ס נייע מעטהאַדע אים קליינען 32% — 33 גולד. אַלעס-מעטהאַדע 33% — 34 1/2 גולד. פער 10000 לישער-פּערצענט.
אונשליס (הלב) 49—50 גולד.
ר י ב א ל דאַפּעלט-דאַפּינירטעס 41%—42 גולד. פער 100 קילאָגראַם. —
 צוועשקענעס (לעקוואר) פער אָפּטאַבער 16 גולד. —
ה א נ י געלישער פער 34 — 35 גולד.
 וואַס 144—152, קאַוועיען וויר 144 גולד. סאַססערן אונגאַרישע סימא וואַרע 23 גולד. וויינישטיין 61—62 גולד.
 סאַפּירקא 60—62 גולד. שאָטען 75 גולד. סעסראַלע אום 19%—19 1/2 גולד.

אַבנענערטע, אים דיא זאַכע נענויא צו אונטער-זען. עס פּאַמאן זיך נור : וואס דען מיט דיעזער אונטערזוכונג געדאַפּען זיין ווירד ? ווער זאַל דען דיא הייסע פּאַר אונטערזוכונג געוואלט-האַסען בעשטראַפּען ? אים בעסטען ווערע עס אַללערדיינען געוועזען, ווען דער קאַנגרעס דען בעשלוס גע-פאַסט האַטען, דאַס דיא רוסען דיא נענענד יע-זייטס דעס טאַקאָן זאַל ייך ריימען מיט-מען. דיא מאן דענוועלבען יעדאַך איינע מאַנאַטע צייט ביז צו איהרעס אבציע ליעס זאָ קאַנגעט מאן דיא דאַרויף נעפּאַסט זיין, דאַס דיא רוסען איהרע גרויזאַמקייטען נענען דיא אינגליקליכען מאַדאַמטעראַנער פּאַרטעמענע ווערדען. מאַגליך איז עס יעדאַך, דאַס ענגלאַנד זיך דער זאַכע א-נעהמען ווירד, אַנגלייך דיעזע מאכט בעקאַנמליך נור דען שווען דער אומאַשישען מירקויא איבער-נאַמען האַט!

*** 50 אַמערקאַנישע מעד-ען פּאַן 26-** מען ריענעס בעריכטע : נעסטען טראַפּען היער 50 אַמערקאַנישע מעדען און וועלכע אינער פּהירונג איינער אַלמען פּריוואַ אַלע שפּאַמען איראַפּאַס בעריזען. דיא מעדען שפּאַמען אים דען בעסטען אונד רייכסטע הי-זערן אַמעריקאַס אב אונד בעזשען איינע א-נע געוואונלעכע פּילונג. טראַפּענע איהרע מיט-טער-שפּראַכע דיא ענגלישע איז אַז שפּרעכען זיא באַנען געליפּע אַלע איראַפּעאַשישען שפּראַכען. איהרע קלוידיג אים האַכט אינפּאַך. קיינעס דער מעדען בעזשען אונטער שמוק, אין ווען שפּרעכען דיא מעדען די'ישט, זיא שפּרעכען איב-ריענעס איבעראַלל, וואָ זיא עבען זינר, דיא בע-טרעפּענער קאנדעס-שפּראַכע. אין שפּאַנען שפּרעכען דיא שפּאַנישע אין אַטאַליען איטאַליענישע אין פּראַנקרײך הינענען פּראַנצאָזיש. איינע זעהר רייכען גרינדעבעטער אין באַהמען דער זיינע זאָנע און פּערשיעדענע שפּראַכען אונטער-ריכטען זאָנע. פּראַמען יעמאַנד : וואָרע ער דען ניכט אויך זיינע טאַכטער גלייך דען זאָהנען אין בעזשען אונטערריכטען זאַססע ? דער גרינד-בעזשען ערווערסטע : זאַססען זיא עס נומ זינר. גולד פּריינד, אויך מינע פּריינד שפּריכט נור איינע שפּראַכע. דיא האַט מיך דיא ערפּאַה-רונג געלעהרט, דאַס אין פּרועניעמער זעלבסט אין איינער פּראַכע עקערע צו פּעל דאַס אַלס צו ווענען שפּריכט ! אונט שיינע, דאַס אויך דיא קינעפּיגען עקע-מעננער דיעזער שפּראַכ-קונדיגען 50 מעדען ניכט צו בעניידען זיין ווער-דען ! אונד'וואָנע נאָך זאַלכע רייזע-אונטערזעהמי-נען פּיר מעדען דיא האַבען וויר זידען אנערע גרונדזעע : זאַל כבודה בת מלך פּנימ'ה זעלבסט בייא איינער קאַנינס-טאַמער איז דיא האַכסטע ציערדע, דעס זיא בע יידען צו ה'ויזע בלויבען !

פּרוכט-אונד מעהל-פּרייע-טאַבעללע. קורז-טאַבעללע פּאַן 27 יולי

פּרוכט-אונד מעהל-פּרייע-טאַבעללע.			קורז-טאַבעללע פּאַן 27 יולי		
פּרייז	קוואליטעט	פּער 100 קילאָר.	פּרייז	קוואליטעט	פּער 100 קילאָר.
74	ה'יים	74. —	16	קאָפּפּע	16. —
75	ה'יים	75. —	36	לעזער	36.50
76	ה'יים	76. —	50	לעזער	50.50
77	ה'יים	77. —	117	לעזער	117.75
78	ה'יים	78. —	61	לעזער	61. —
79	ה'יים	79. —	23	לעזער	23. —
80	ה'יים	80. —	28	לעזער	28.25
74	ה'יים	74. —	83	לעזער	83.75
75	ה'יים	75. —	85	לעזער	85.25
76	ה'יים	76. —	92	לעזער	92.60
77	ה'יים	77. —	79	לעזער	79.50
78	ה'יים	78. —	78	לעזער	78. —
79	ה'יים	79. —	75	לעזער	75. —
80	ה'יים	80. —	76	לעזער	76. —
74	ה'יים	74. —	77	לעזער	77. —
75	ה'יים	75. —	78	לעזער	78. —
76	ה'יים	76. —	79	לעזער	79. —
77	ה'יים	77. —	80	לעזער	80. —
78	ה'יים	78. —	74	לעזער	74. —
79	ה'יים	79. —	75	לעזער	75. —
80	ה'יים	80. —	76	לעזער	76. —
74	ה'יים	74. —	77	לעזער	77. —
75	ה'יים	75. —	78	לעזער	78. —
76	ה'יים	76. —	79	לעזער	79. —
77	ה'יים	77. —	80	לעזער	80. —
78	ה'יים	78. —	74	לעזער	74. —
79	ה'יים	79. —	75	לעזער	75. —
80	ה'יים	80. —	76	לעזער	76. —
74	ה'יים	74. —	77	לעזער	77. —
75	ה'יים	75. —	78	לעזער	78. —
76	ה'יים	76. —	79	לעזער	79. —
77	ה'יים	77. —	80	לעזער	80. —
78	ה'יים	78. —	74	לעזער	74. —
79	ה'יים	79. —	75	לעזער	75. —
80	ה'יים	80. —	76	לעזער	76. —

פּאָליטיש גענוגט. דאס בעדייטעט נאך אימער נישט, דאס דאס רומענישע רעגירונג דיא פּאָליטיש גלייכבערעכטיגונג דער ווידער דערצובעליהען גע- דענקען. גענוג פּערפֿאַלונגען מוס אי ענדליך אויך אין אַזאַלער מענטשנטישע ווערדען. דער קלייב ברעגערליכען אונד קיינע פּאָליטישען רעכטע בע- זימט. זייעל לאַבען סאָציאַלישע ענינהען זיך אין דייער בעזיעהונג דיא רעגירונג דיא האט דיא רעגירונג פּארלאמענט אין קענישען. דיא האט דיא רעגירונג בערייטט איינע נעזעטצעס-פּאַרלאמענט וועגען איי- העבונג אללער בעשעפּטיגונגען איינעבעראַכט, וועלכע איינע בעשעפּטיגונג דער ווידען אין סער- ביגע צום ציעלע האטמען. איינע בעלגיאדערע דעפּעטע פּאַם 29-טען וויל מעלרעט זאגאַר: דיא שקפּאטינא און בעריישע פּאַרלאמענט) שטיממעט אין דער הייטענען זייענען דעס רעגירונגע- אנטראגע בייא, דאס פּאַן נון דיא ווידען אין סערביען דיא פּאָליטיש גלייכבערעכטיגונג ערהאל- טען מאַנען. דיא פּאַרלאמענט ווידען רומעניען דעס נישטן שטימעלע דער סערביען באלד פּאַלגען. דיא ווידען עטמאנעפּאַציאן אים איינענט קאַטן קיי- נען ווייטערען איינשטוב ערליידען!

די רומישע גראַם פּערט- ניקאָליס - מיליאָנען פּערט- אונטרייסט אין אין לעבעדיג ערשיינע- נעם בלאַטט ברינגט פּאַלגענדע מעלונג, דיא פּעלע איינפֿוהרען עררענט: דיא וועלשלאַפּט וועלכע פּיר דיא רוסישע ארמען וועהרונג דעס רוסיש-טירקישען וויינעס דיא לעבעדיג איבע- נאַמען, האט 7 מיליאָנען צוזאַמענגעשאַפּטען אים דען פּאַרמאנא דעס געשעפּטעס צו ווערן. עס וויר דייער סומע איינע ארט קיינאָען דיא אבער בוז דער קרענע צו וויינעס אבשוליסן גע- לאנגט וואר, גענצליך פּערשוואונדען צו ווין שיען. נעכסטן וואויטע, ווא דיעוער בעריישער געל- בעראַג אייננעקאַמען וויר, דער אַבער קאַט- פּאַרלאָ דעס רומישען רייכעס, אַבער גרוינע- מאכטע יעדאַך דיא ענטדעקונג, דאס דייער געל- בעראַג פּאַן קיינעס אנדערע אונטערשלאַגען ווארדען, אלס פּאַן אַבער-קאַמפּאַנדיאָנען דער רוסישען ארמען, דעס גראַםפּאַרמאנע- נאך לויס. הערר גרוינע טהיילטע דיעס דעס רוסישען קאזיער מיט. דער קאזיער בעיאפּאַראנעט העררן גרוינע, איהם הייערדיק קלארע ערזיינע צו ליי- פּען. דיא נעשאה דען אויך אין זאָר, גרוינע- שטיממען וויינע, דאס מעהר קיין צווייפּעל דאר- בער אַבואלאַטען קאַנטע, דאס ווירקליך פּירט ניקאָליס דיאס געלד פּעראַנטרייס האבען. הערר גרוינע ווארדען אלס בעלאַהנג פּיר דייער מיט- היגע ענטדעקונג צום פּאַנצ-מיניסטער ערנאנגט.

וועהרונג דער גראַםפּאַרמאנע דיא וויינע ערזיינעלע זאָנליך אויך ווינע פּרוואַנט-ניטער זיך צוריקצוציע- הען! דייענע אַכרייטע מיט אללערדינגס וואהר זיין, דאס דאָך קיין בלאַטט עס זאָנטס געוואנט העטען, איינען רוסישען גראַםפּאַרמאנען דער זיך אים רוסיש-טירקישען קרענע זא העלדענטימהיג אייסגעצייכענעט, אלס געמינען דיעס היגענישעל- לען. אים דעס נאָנען געהען צווייא ערשיינענען הערפּאַר: עסטענס, דאס און רוסלאנד וועלכע דא דיא טינגלעדיג דעס קאזיערליכען וויינע אל- לעס געפּהל פּיר רעכט אונד מאַראל איינעביס; צווייטענס אבער, דאס דער קאזיער וועלכע דיא פּערהיליכקייט נאך געבלאָגען ווייס, אַבלייך דורך דייערעלכע איין גראַםפּאַרמאנע פּאַר אללער וועלט געטענהט ווארדען פּירליך ווירדען מאן איינע אנדערען, דער 7 מיליאָנען געשאַהלען. נישט אויך ווינע פּרוואַנט-ניטער געוויינען זא- דערן אין דען קערקער ווערפּען אַדער צור לע- בענס-געליבליכען צוזאַמנ-אַכרייט נאך סביירען זענען, דאָך איז עס שאַן עניג, וועגן אויך אין גראַםפּאַרמאנע פּיר אים פּערהיליכען איינע בעשעפּט- פּינג ערהאַלט, אַבלייך דייער בעשעפּטע פּע- העלשטעסטע גרוינע זעהר מילדע אומט!

די רומישע גראַם פּערט- ניקאָליס - מיליאָנען פּערט- אונטרייסט אין אין לעבעדיג ערשיינע- נעם בלאַטט ברינגט פּאַלגענדע מעלונג, דיא פּעלע איינפֿוהרען עררענט: דיא וועלשלאַפּט וועלכע פּיר דיא רוסישע ארמען וועהרונג דעס רוסיש-טירקישען וויינעס דיא לעבעדיג איבע- נאַמען, האט 7 מיליאָנען צוזאַמענגעשאַפּטען אים דען פּאַרמאנא דעס געשעפּטעס צו ווערן. עס וויר דייער סומע איינע ארט קיינאָען דיא אבער בוז דער קרענע צו וויינעס אבשוליסן גע- לאנגט וואר, גענצליך פּערשוואונדען צו ווין שיען. נעכסטן וואויטע, ווא דיעוער בעריישער געל- בעראַג אייננעקאַמען וויר, דער אַבער קאַט- פּאַרלאָ דעס רומישען רייכעס, אַבער גרוינע- מאכטע יעדאַך דיא ענטדעקונג, דאס דייער געל- בעראַג פּאַן קיינעס אנדערע אונטערשלאַגען ווארדען, אלס פּאַן אַבער-קאַמפּאַנדיאָנען דער רוסישען ארמען, דעס גראַםפּאַרמאנע- נאך לויס. הערר גרוינע טהיילטע דיעס דעס רוסישען קאזיער מיט. דער קאזיער בעיאפּאַראנעט העררן גרוינע, איהם הייערדיק קלארע ערזיינע צו ליי- פּען. דיא נעשאה דען אויך אין זאָר, גרוינע- שטיממען וויינע, דאס מעהר קיין צווייפּעל דאר- בער אַבואלאַטען קאַנטע, דאס ווירקליך פּירט ניקאָליס דיאס געלד פּעראַנטרייס האבען. הערר גרוינע ווארדען אלס בעלאַהנג פּיר דייער מיט- היגע ענטדעקונג צום פּאַנצ-מיניסטער ערנאנגט.

איזט איינע פּערלעטעניג דעס פּאַרזיער פּעראַנעס פּאַם יאהרע 1866, אין וועלכעס עס אויסגעשפּאַ- כען ווארדען, דאס דער נאָנע צעווייטן דער מיר- קייא אונטערקריגט בלייאנע מיסטע, וועגן ענגלאנד זאמט: עס האבע דער איינזעל ציעלען מיט איינזעל- לינג דער מירקייא בעזעטצט, זא בלייבט דייערער שריט דענאך איינע פּערלעטעניג דעס פּאַרזיער פּעראַנעס. דיא מירקייא האטמע עכען לויט פּעריטעליכקייט דען גרוינענאָט פּאַם אונטער- קריגען איינפֿוהרענע בלייאנע דעס מירקישען גע- בעטעס איינפֿוהרענע? דאס ווערע וואָרל לע- בערליך. נישט דארויף וואריס אבזענעהען, דאס דער מירקייא קיין הארר געקרימט ווערדע אַדער דאס דיא מירקייא קיינע פּאַרזיער פּעריטעליכע דא- רום ווירדע זיך נעכסטן נעקומערע האבען. דיא וויפּאזעכע זייער ביא דעס פּאַרזיער פּעראַנע עכען ניר דאס וואָרל דאס קיינע אנדערע מאכט אין דען בעזימץ אירענדר איינעס שטיקעס פּאַם מירקישען געבעטע נעלאנען: דיא מירקייא האט מע אלוז און רעכט, דיא איינזעל ציעלען אבזע- טרענען, וועהרונג ענגלאנד עכענוז וועינע וועגן רעכט האטמען, דייער אבזענעהען! מאן פּער- געסט דאך נישט! וואריס האט אייראָפּא דיא פּרי- פּינג דעס פּעראַנעס פּאַם סאן שטעפּאַנא גע- פּאַרדערע? ווייל דייערע מיט דעס פּאַרזיער פּע- טראנע איינפֿוהרענע וואר! עכענוז איינפֿוהרענע- באר מיט דעס פּאַרזיער פּעראַנע אויט עס אבער, וועגן ענגלאנד און דער מירקייא דיא איינזעל ציעלען אבזענען! מיט איינזעלעכע מאכט, דאָרף אַדער אייראָפּא נישט מעסטען. וועגן עס איינע פּערלעטע- ניג דעס פּאַרזיער פּעראַנע דורך רוסלאנד שטילשטויינענדר צועהען, ווא דיער פּעראַנע דורך ענגלאנד פּערלעטעט ווערדע! מאן ווירד זא- נען: דער פּאַרזיער פּעראַנע וואָרל דאס נאכדעס אי דיא מירקייא מעהרערע פּאַרזיענען מיט איינזעללינג דעס קאַנגרעסעס, טהאמעזעליך פּעראַנען! אלליין הייער ביא מוס אויך דייער פּאַנצ מיט איינע נעפּאַס ווערדען: די העטע עסליך ענגלאנד דיא איינזעל ציעלען ערשט נאך דעס קאַנגרעסעס זיך אנטעיאַינענע, זא ווירדע עס זאנען קאַנען: דער פּאַרזיער פּעראַנע וועלכע דען גרוינענאָט פּאַם אונטערקריגט בעזעטצט דער מירקייא אייס- שפּאַרייט זיא אַהענען דורך דען קאַנגרעס-ער- ריסען וואָרדען. אלליין לאָרד בעקאַנספּעלער

דיא וויר נישט דער נוסע, ארמע ערוואר, פּאַן דעס און שילעכטע ציעהונג איינע רייכע, דענאך דעס נוסע געמישה דער עלטען פּאַרזיער האט. אַנשאן, דער רויב-קאַמערא אויב, וואָללעט נון פּאַר וויינע פּאַרע דייער ענטדעקונג מאכען, ענטוועדע דאזער, ווייל איהם דאס פּעלייכע צו שויער אויף וויינע ענוויסען לאג, אַדער האַפּטע דער דורך דייער ענטדעקונג אויף איינע איינע גרוינע. עס שטעללע זיך הערייס, דאס לעא איינע נעכטערע ווידען אונד איינע פּאַנצ פּאַן דעס קאַספּאַ איהם. אלוז אויך אין נעשוויסען קינד פּאַן יענע וויינע דע קאַספּאַ, דער אויף ווענער-פּאַנצ אונד שול-קאַללענע פּאַן בעיאטיאן וואר, אונד פּאַן דעס וויר און דער 4-טען פּאַרזיער פּעריטעליכען, דאס ער דען בעיאטיאן וועיער צום ווידענשטוב בעזעהען וואָללעט, נון, דערוועלכע בעיאטיאן, דער זיך העיבליכעס קאַנעט איינע וויינעס, אַפּאַצער צו וואָללעט, דערוועלכע בעיאטיאן, דער זיך וועלכעס וויר וואר, וואָללעט עס אונד ווייב יידישע העקונגעס וויראפּאַל!

בעיאטיאן אונד לעא וואר נון קויפּט! ביידע ווא- רען רייך אונד ביידע ווארען יידישע העקונגעס. עס מאכ- טע אבער איינע זאנדרבאטיאן איינדיק אויף בעיאטיאן, אלס עס פּענינחא, דאס לעא איינע ווידען איהם אונד צוואר, אלס עס שוויסטע-קינד פּאַן וויינע ווענער-פּאַנצ, דער קאַספּאַ, דער איהם אומטער צום וועיער-פּאַנצ, איינפֿוהרען דעס ווידענשטוב בעזעהען וואָללעט. וואָללע ער נון וועיען פּאַנצ-נע, צויער דעס פּאַנצ, דען דיא פּאַרזיער ענטדעקען, פּאַלגען - אונד וויר ווערדען? (פּאַרזיער פּעראַנעס פּאַם)

בליקע פּאַרזיער אויף דען אלטען, ביא דעס ער איינע וואונווייט, אפּיסידיך בעריישערע - לעא וואָללען זיך אויס דען הערדען דעס נוסען אלטען אונטען אַלעסען- אַבער דער אלטע האטער זיך כאלד נעפּאַס אונד זאנטען, און שווינע נישט, פּאַנצע אויך מיט מיר, אויך האבע הער מינע קאַספּער און איינע זאנדרבאטיאן אונד סעק- ווירונג וויינע וועיער גענערדען, לעא, מיר קינד, וואר אַפּט ציעהעלע דער דור, דאס מיר פּאַר רוייסען יאהרען מיין איינענס קינד גערייכט ווארדען (זיעהע 56-טע פּאַר- זעטצונג). וואר אַפּט וויינע פּאַר דעס, דאס אויך אלליין אויף דען וועלט פּאַן, אונד דאס, מיין קינד, זאנטעס ביא מיר - אונד וויר אַנשאנען עס נישט! דער רייכער אַנשאן דער רויב-קאַמערא דעס רייכעס יאַקאב, דען מאן יעפּעט אויף ווין איינע פּעראַנען הייער פּאַרזיער, ענטדעקעט בעיאטיאן אבשוליסן צויעקען זיעהען וואָללעט, מינע פּאַנצער איזט, וועלכע מאן מיר, אלס אויך נאך אלס גליק- ליכער פּאַמיליקע-נוסע, אויך וואָנעט ווערייכעט, זא ווייסט עס נון, זא אומארט היינע פּאַסער, דאס ביים נון קיינע וויינעס, אַפּאַצער, זאָרדען דאס קינד דעס בראווען ווידען לעאן דע קאַספּאַ!

דיא וויר נון שאַן אין דען נעכטען צווייא בליעט- טען דייערן קאַספּאַ צו ענע הערען וואָללען מיסטען וויר אונס נאר צו קויפּן פּאַסען אונד קאַנען אללע איי- צעללישען פּאַן דייערן קינדעס-וייב-געשעכטע נישט פּאַר- פּאַרזיער. שאַן אים ערשטען קאַספּעל דייערען קאַספּאַס ליענען וויר דען לעיער סעקען, דאס לעא נישט יאַקאב'ס פּאַסער איהם, וויר בעזיינענעטען דאָרש דיא איינע לעא

דיא וויר נישט דער נוסע, ארמע ערוואר, פּאַן דעס און שילעכטע ציעהונג איינע רייכע, דענאך דעס נוסע געמישה דער עלטען פּאַרזיער האט. אַנשאן, דער רויב-קאַמערא אויב, וואָללעט נון פּאַר וויינע פּאַרע דייער ענטדעקונג מאכען, ענטוועדע דאזער, ווייל איהם דאס פּעלייכע צו שויער אויף וויינע ענוויסען לאג, אַדער האַפּטע דער דורך דייער ענטדעקונג אויף איינע איינע גרוינע. עס שטעללע זיך הערייס, דאס לעא איינע נעכטערע ווידען אונד איינע פּאַנצ פּאַן דעס קאַספּאַ איהם. אלוז אויך אין נעשוויסען קינד פּאַן יענע וויינע דע קאַספּאַ, דער אויף ווענער-פּאַנצ אונד שול-קאַללענע פּאַן בעיאטיאן וואר, אונד פּאַן דעס וויר און דער 4-טען פּאַרזיער פּעריטעליכען, דאס ער דען בעיאטיאן וועיער צום ווידענשטוב בעזעהען וואָללעט, נון, דערוועלכע בעיאטיאן, דער זיך העיבליכעס קאַנעט איינע וויינעס, אַפּאַצער צו וואָללעט, דערוועלכע בעיאטיאן, דער זיך וועלכעס וויר וואר, וואָללעט עס אונד ווייב יידישע העקונגעס וויראפּאַל!

בעיאטיאן אונד לעא וואר נון קויפּט! ביידע ווא- רען רייך אונד ביידע ווארען יידישע העקונגעס. עס מאכ- טע אבער איינע זאנדרבאטיאן איינדיק אויף בעיאטיאן, אלס עס פּענינחא, דאס לעא איינע ווידען איהם אונד צוואר, אלס עס שוויסטע-קינד פּאַן וויינע ווענער-פּאַנצ, דער קאַספּאַ, דער איהם אומטער צום וועיער-פּאַנצ, איינפֿוהרען דעס ווידענשטוב בעזעהען וואָללעט. וואָללע ער נון וועיען פּאַנצ-נע, צויער דעס פּאַנצ, דען דיא פּאַרזיער ענטדעקען, פּאַלגען - אונד וויר ווערדען? (פּאַרזיער פּעראַנעס פּאַם)

אונד דער קאנגיגן פאן זאכסען ווירד אין טעפליץ
שאן פיר דיא נעכטען טאגע ערווארטעט. (קאזער
וויליגעל אים אים פערציגטען טאג 29-טען דיע-
דער הערעגאן פאן באדען, שאן אס 29-טען דיע-
זעס אין טעפליץ אייגענע פאלקען. אלע פארה-
מען ווארען מיט פאהגען געשטיקט. דיא בעפאל-
קערונג בענייטעט דען זייענען מאגארישען מיט
גראסע בענייטערונג.)

(א י ב ע ד ה ו א ה ל ב ע ו ו ע-
ג ו נ ג ע ן) האבען וויר דיעסמאל וועגן בעריב-
טעט. עס געשאה דיעס אים צוויי גרינדען:
ערשטענס וויל דיא אייגענע פאלקס געני-
ווערעט דאך אין גאסערעס אינטערעסעס איי-
פלאסט, אלס דיא וואהל-בעוועגונגען, ווא עס זיך
בלאס דרויס האנדעלט, אב דיעזער אדער יענער
אינגען זימן אים פארלאסעטעט ערהאלטען זאָל.
צווייטעס אבער איז דיא וועלט נוממעהר, וועגן
מאן פאן דען גראסען פאליטישען עראייגניסען-
איך נאר אבוועהט, דען וואהל-בעוועגונגען געניען-
איבער ציעמליך גלייבליכע געווארדען. מאן האט
בערייטעט דיא ערפאהרונג געמאכט. דאס אינגאן
ניכט אים פעלעס גלייבליכער אים, אב אין א-
הענגער דער רעזערוונס-פארטייא, דער אונא-
הענגיג-ליבעראלען פארטייא אדער נאר דער
אייערעס-לינקע פארטייא געוועהלט ווירד! ווא
דיא שטייגען אים אלען גענעדען דעס אלדערעס
בערייטעט, אינטערלאסען עס זאגאר דיא שטימ-
בערעכענישען בירגער, איהרע וואהל-געשעל
אבצוהאלטען. ביז יעצט ווארדע קיט דער הויט-
מע טהייל דיעזער וואהל-געשעל אבצוהאלט-
וועגן ניכט יעמאנד אין "ערוואלליכע" אינטער-
עסע דאסיר האט, דאס דיעזער אדער יענער
מאן געוועהלט ווערען, זא בלייבט ער דער נאנ-
צען וואהל-בעוועגונג לעבער נאנץ פערעט. עס
קאן אין אונזארן נאך איינע צייט קאממען, ווא
מאן דיא וועהלעך געוואלמאס ווירד, אסענערען
מיספען דאמט זיך ביי אדען וואהלען דאך איהרע
שטימען אבגעבען מאנען.

(א י י ב ע ד ו ו ג ו נ ג ע ן
א י ש ו י צ י י) עס איז אָפֿט דער פֿאלל, דאס
מאן מיט איינע אינערהלביגען שריטעט דאס גע-
געמיינלעכע בעוועקונגען, וואס מאן אייגענע-
ליך בעאבזיכטעט. עס ערגינג עס איך דעס איש-
טויצי מיט זיינען ווענפֿיגליכען קונדעכעניגען
אין זיינעם בלאטעט אונד אים פארלאסעטעט. ער
גלוכטע היעדורך ערשטענס דען וועגן צו שאדען,
צווייטענס אבער זיינען געהעריגען וואהלבערער
זיך צו זיכערן. נאך בירען ריכטונגען הון האט יעדער
דער מאן זיך גרינדליך פֿערדעכעטעט. אים רייכט-

טאגע האט דערזעלבע ניכט דען וועדן, זאגנערן
זיך זעלבסט געשארעט. דא ער יא פאן אללען זיי-
מען פֿערלאכט ווארדען. אבער נאך מעהר! ער
שטעהט אין אויף דעס פֿינקטיגע וועגען וועדע-
פֿינדליכען בעשערעכעניגען אויך נאך זיינען וואהל-
בערער צו פֿערלערען. איינע באַזעס אונזאר פֿאן
וועהלערן דעס רומער וואהל-בערערקעס פֿער-
פֿעטליכע מעליך איך דען צווייטען פֿאלגענדע
ערקלערונג: "יאם 14 ווילי האט אונזער ביזעה-
הינדע דעפֿיטירטע הער וויקאר אישטויצי, דען
רעכענשאַפט-בערייט איבער זיינע טהענעקייט
אום רייכטמאנע אונגעשאטעט. איינע גראסער
טהייל דער שטימעפֿעהיגען בירגער איז צו דיע-
זער רעדע נאר ניכט געשיקען. וויר מיספען יא
אום פֿארהונגן דיא אלטונג. דיא הערר אישטויצי
דען וועדען גענעאליכער אום רייכטמאנע אייגענע-
מען, ענטישערען פֿערדאממען. אין מאן, דער
אום פֿארלאמטעט צום האסעס געניען איינע מאנע
רעגיאַנס-גענעאליכע אים איינע: אין מאן,
דער פֿאן אים רייכטמאנע דיא פֿער-הענגיג אונד
אויס-הייבען איינע געאמעטען בירגערקלאסע
נור אים דעס גרויסע אנשטעט, ווילי דיעזע
קלאסע צעפֿעלליג דעס וועדענטיגע אונגעהארט.
דער ש ג ד ע ט יענע געשעציק, דער איהן
אין דען רייכטמאל אלס דעפֿיטירטע ענטזענדעט
האט. עס איז מאליך, דאס הערר אישטויצי פֿער-
מאנע זיינע אייגענע איבערצייגונג עס מיט דען
וועדען נאר ניכט אן שלעכט מיט, אונד עכען נור
צור זיכערונג דיעזעס וואהל-בערערקעס געניען דיא
וועדען אייגענערמען יוא. היעדורך האט דערזעל-
בע אבער נור דאס ערזעלט, דאס דיא בעסער-
דענקערען בירגער איא אונזערעס וואהלבערערקע
זיך פֿאן איהם מיט פֿערלאמאנע אבוערדען. איש-
טויצי וואנטע עס פֿיר דיא וועדען-אויס-הייבונג איי-
נעשטערען, וויר מיספען עס ערדאך אָפֿעט ער-
קלערען, דאס אונזארן אָנע דיא וועדען קיינען אי-
נערן אונד קיינען אייערן האנדעל געמעט. עס
וועדע דאהער איינע געפֿאהר פֿירס פֿאסערלאנד.
וועגן דער ווענפֿיגליכע דעקאנקע אישטויציס
צור פֿערהינגען קאממען ווירדען. ווער זא שפֿריכט,
ווא הערר אישטויצי עס געשאטן. איז דאהער
ניכט בלאס אין פֿינדע דער וועדען, זאגנערען אין
נאך גראסערע פֿינדע אונזארנס! ער בעוויסעט,
דאס איינעלע וועדען נאכעס דיא שולדען
קאממען אלסען, ווא בלייבט אבער דיא ערעכ-
טיגקייט, וועגן מאן פֿיר דאס פֿערנעהען אייגענע-
נער איינע נאנעט מלאסעט בעשארפֿען וואַלעטען
מאן זעהט, דאס הערר נור פֿרייאַנס האט אונד
שפֿעקלאציען אויף דען היעניגען וואהל-בערערקע
אום שפֿיעלע זינד! וויר פֿארדערען אלע בירגער

דיא בעשליסען דעס
קאנגרעסעס בעצונליך דער וועדען אים אָנעטע
זיינען נאך אונד צור גלייבליכען אים פֿערהינגען
צו געלאנגען. זאָוואַהל רומענישע אלס שפֿריכען
האבען נון דיא פֿערהינגען אייגענע שפֿעללונג. דיא זיא
ביזעהר דען וועדען גענעאליכער אייגענעמאנען,
גענליך אייגענעכען. זא ווירד אים בוקארעסט
פֿאן 29-טען ווילי מעלעגאפֿערט: "דיא רומע-
נישע רעזערוונג האט דען היער ווילענדען פֿער-
טרעטערן דער פֿערטערן מעכטע ערקלערט. דאס
זיא אלע איהרעהבער דער פֿאך קורצעס שטאמט-
געהאכטען וועדען-פֿער-הענגיג אים פֿערהינגען-
טע בעשארפֿען וועדען. זא אונד בעווייט צור
געניגע, דאס וועגן אויך ניכט דאס רומענישע
פֿאלק, זא דאך דיא רעזערוונג רומענישעס נוממעהר
דיא וועדען אין שטייגן צו געהען ענטשפֿעטען
אום פֿירליך האט דיא רומענישע רעזערוונג מיט
דיעזער ענטשפֿעטען נאך איםער ניכט איהרער

פאלליעטאן

פאן דער יא מאכטע אויף מיך דען איינדרוק, דען דא
אויף מיך פֿאך 19 יארען מאכטעס. אין דיעזעס טריכען
ליעכטע אויך דוך - אונד דיעזעס טריכען, וועלכעס אויך
צולעצט זא אונזאישטערליך ליעכטע הייס א ד ר ג.
ע נ ג ע ז איינע מיר ניכט, מינע טהייערע לעא, אויך
בין נון יענער ב ע ג י א מ ין ד ע א י ר א ע ל י.
דען דא איבער נור אונזער דעס נאכטען ערווארדען בושלעך
קאממעס . . .
מיט איינעם שרייא דעס ענטזעצענס שטייצע
זיך לעא אויף דען ווואן, בעדעקעס איהרע אויגען מיט
בירען הענדען אונד ווינאסן בעשפֿעלליך. - לעא פֿאך
19 יארען האט עס ווינאסן מיט דער ליעכטע ניכט ערנסט
געמינע, דא ער דער אסען לעא איינע פֿאלשען נאכטען
זאנעט, וועסאלב, זיא איהן אויך ניכט פֿינדען קאנעט!
- לעא בלאס דורך זיינע ליעבע צו איהרע פֿלענע-
טאכער בוסעט ער לעא אייפֿינדען! - ער איז פֿעל-
לייכט נאך יעצטעס אין אריינגען זא זעהר פֿערהינגען. קאן
זיא אבער ניכט הייאשען וועגען דער פֿלענע-מוסטער!
אונד זא בוס ער נון דיא מוסטער געהעט! - דיעזע גע-
דאנקען קוועלשען יעצטע לעא - זיא וואנטע ניכט ווע-
דע צו איהרעס בענאמיאן אויפֿוועקליכען. זיא גלויבעט
ער ווא אים, זיא ווערדע איהן גליקליך, מאכען אונד נון
דעהט זיא פֿאך זיך דען רייכען, דעלהישען אונד בעווייט
מען שטאמט. מאן בענאמיאן דע אורזאלען - יעצטע
ערסט ווא איהר איהן ליכט אויפֿוועקונגען, וואיס זיא
בענאמיאנס ווערקע איםער בעוואונדערטע אונד זיא צו
זיינע געדאנקען אונד מייק-שיקען זא היינעצאנען פֿיאל-
טע. - אונד דאך שניטט עס איהר אינס הערן, וועגן

דיא בענאמיאן פֿעלליכע דאך נור אין איהר-
ענע פֿערהינגען אום.
"אך בירך דיעזעס שווינגן רעדע, שפֿריך דאס
היסטאלישע וואס דער פֿערהינגען!" (זאנעט בענאמיאן).
"זיא אלא ווארען דער בריישינאס פֿאן אריענען?
זיא זינד דעריינען, וועלכען זיא ליעכט! אך אויך דורכ-
שויע יעצטע אללעס!" (זאנעט לעא). קאנעט אבער פֿאך
שליכטען ניכט ווייטער שפֿריכען.
"געליעכטע, טהייערע לעא! אויך שוואַרע דיה, אויך
בעקלאנע יעצטע ניכט מינע צעשארפֿעטע ליעבע צו
אריענען, אויך זענען דיעזע ליעבע צו אריענען זור דא-
הער, וויל אויך דורך דאהרדן וועדען געשפֿירען האבען,
יעצטע עקענע דער ערסט געבט, וויר עדעל אונד שרייא
דא בייט! זיא בייט אין ווייט, ווא מאן עס ניכט אונזער
שליקלאנען געדעט. היער אלא, היער אין דיינע אייגע-
נען הייזע שטעהט זיין פֿריהעסער פֿינדע אונד געלייכע-
טער אונד ביסעס, אום פֿערהינגען! אויך בלייבע זור נון
שרייא אויף עוויג! פֿעדיגס אלל מינע איררטימליכע אונד
ווערדע מיר, וואס דאס מיר פֿריהער וואיס!"

"אך קאן ניכט! אויך קאן ניכט צווייא וועלען
אונזליקליך מאכען. זיא נוסע אריענען ליעבע אונד אונד
זיא ליעכען אריענען, אויך וויל דאס גליק מיניגע נוסען
פֿעלענע. טאכער ניכט צעשפֿאָרען, ווא קאן אויך מיך
אויך מיט דער ווינען אונד שאַנען אריינגען פֿעלליכע!
הייאשען זיא גליקליך, אונד אויך ווערדע זיא שאַן מיט
מינעס קוואלע אויסוואַנען, וועגן אויך 18 יארען איז
אונזליקליך ערשאַנען קאנעט, זא ווערדע עס אויך אין
דער לעצטען העלפטע מיניגע לעכענס ערשאַנען קאנען.

פאלליעטאן

פאלליעטאן
מערבווירדיגע פֿעהעלטניסען.
(89 טע פֿאָרשטעצונג.)
לעא, אויך זאך האבען דורך ווערענע יענער צייט
געווען דעס בענאמיאן ווייטער) אונד צוואר אויף דעם
גאנצערע דאס לאַנדאָנער פֿארלאמטעטעס. צו דיינער רעדע
פען זאס אין אלטער מאנען, עס וואר וואהרשייליך טעט.
פעלפאן אונד צו דיינער לינקע זאס אין וואונדערשאַנעס
קונד עס וואר וואהרשייליך אריינגען (וועדע 26 טע
פֿאָרשטעצונג). אלס אויך גון היינפֿאללען וואַלעט, דא
וואר דיא וועגונג צו ערע, שווערעט מענשען דרענעטן
דוך הייס, אונד אין דיעזעס געוואלע ווארעס דוא מיר
ווערער פֿעלפאָרען, אלס אויך מיך דאן פֿאן דיעזעס צוויי-
טען טאג דעס צופֿאללעס פֿעהלעט, דא גאנצעט אויך
ניכט. דאס אויך דורך ווענעסענס פֿאן דער האנד דיינע
פֿאסערס גערעכטעטע וואוסעט אונד אים אכטבארעס שפֿאנ-
דע אונד רייכטוועט געוועהן האבען, יעצט וועה אויך
רעט, וואס פֿיר איהן גליק עס וואר, דאס אויך דוך דא-
מאלס ניכט פֿעלפֿעט, וועלך איהן אונזל קוועליכע פֿער-
העלפֿטיג, וועגן איינע פֿערהינגעטע פֿריא איהרען טעט-
פען געליעכטען וועדען פֿערדעט. - אויך פֿיהלעט מיך גון
פֿרייא אונד וואר דאן מיט זיינער פֿערהינגען-טאכער פֿער-
לאַכט דיא אלס בייזע געשפֿאָרען אויך. - דאך אויך
ווילל איבער דיעזען זעהר שווערען בוסקט שעללע היי-
וועלפֿיגען, עס איז איינע וואונדער, דיא קייט פֿערהינגען
אייז. - נאך מעהרען יארען פֿאנד אויך נון וועדער
מיט טריכען, ווא וואר דא. עס וואר וואר אין אבבילר

פאלליעטאן